

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE
ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

Franci Horvat

PLANINSKO-
ZGODOVINSKI
VODNIK

Po poteh XIV. divizije

Kazalo

Beseda avtorja	9
Spremna beseda	10
Spoznavajmo zgodovinska dejstva	11
Vezna planinska pot XIV. divizije	13
1. Od Sedlarjevega do Pilštanja	32
2. Od Pilštanja do Terstenjaka	36
3. Od Terstenjaka do Koče na Bohorju	40
4. Od Koče na Bohorju do Planine pri Sevnici	44
5. Od Planine pri Sevnici do Marijine vasi	48
6. Od Marijine vasi do Tončkovega doma na Lisci	52
7. Od Tončkovega doma na Lisci do kapelice sv. Lovrenca	56
8. Od kapelice sv. Lovrenca do Lokavca	60
9. Od Lokavca do Vrha nad Laškim	64
10. Od Vrha nad Laškim do Doma na Svetini	68
11. Od Doma na Svetini do Opoke	72
12. Od Opoke do Partizanske bolnišnice Zima	76
13. Od Partizanske bolnišnice Zima do Straže na Gori	80
14. Od Straže na Gori do domačije Kumšek	84
15. Od domačije Kumšek do domačije Landekar	88
16. Od domačije Landekar do Basališča	92
17. Od Basališča do Doma na Paškem Kozjaku	96
18. Od Doma na Paškem Kozjaku do Škalskih Cirkovc	100
19. Od Škalskih Cirkovc do Plešivca	104
20. Od Plešivca do domačije Metul	108
21. Od domačije Metul do domačije Arnežnik	112
22. Od domačije Arnežnik do Zgornjega Razborja	116
23. Od Zgornjega Razborja do domačije Žlebnik	120
24. Od domačije Žlebnik do Okrepčevalnice Savinek	124
25. Od Okrepčevalnice Savinek do Doma na Smrekovcu	128
26. Od Doma na Smrekovcu do Komna	132
27. Od Komna do Partizanske bolnišnice Celje	136
28. Od Partizanske bolnišnice Celje do Ljubenskih Rastk	140

Cerkev sv. Fabijana in Boštjana v Polani; ponovitev pohoda v današnjem času

1

DOLŽINA

9,1 km

VIŠINSKA RAZLIKA

254 m

IZHODIŠČE

Sedlarjevo, 191 m

CILJ

Pilštanj, 373 m

NAJVIŠJA TOČKA

**Zmajškova kapela,
445 m**

DOSTOPI DO IZHODIŠČA

GRS80 (WGS84)

N 46,0985

E 15,6166

- iz Podčetrтка (2 h, lahka pot)
- iz Podčetrтка po E-7 (5 h, lahka pot)
- iz Bistrice ob Sotli (1.30 h, lahka pot)
- iz Bistrice ob Sotli po E-7 (3 h, lahka pot)

ČAS HOJE

- Sedlarjevo–Pilštanj 2.50 h

ZAHTEVNOST

Lahka označena pot

ZEMLJEVID

- Posavsko hribovje, Boč
- Bohor, 1 : 50.000.

Od Sedlarjevega do Pilštanja

Sedlarjevo se nahaja tik ob hrvaški meji, kjer je tudi mejni prehod Sedlarjevo (Zagorska Sela na hrvaški strani). Gre za strnjeno naselje ob mejni reki Sotli, ki spada k občini Podčetrtek. Med drugim je Sedlarjevo znano po prehodu XIV. divizije čez Sotlo 7. februarja 1944. V spomin na ta dogodek vsako leto pripravijo slovesnost ob spomeniku, z bogatim kulturnim programom, ki si ga velja ogledati.

Pogled proti Zečam

VODNIK

- Marjan Pergar:
Posavsko hribovje, PZS, 2004.

MOŽNI VZPONI NA VRHOVE

- Oslica, 850 m (6 h, po VPP XIV. divizije, lahka pot)
- Veliki Javornik, 1024 m (6.45 h, po VPP XIV. divizije, lahka pot)
- Veliki Koprivnik, 984 m (6.20 h, po XIV. divizije, lahka pot)

ZANIMIVOSTI OB POTI

- Gruska jama
- muzej na prostem na Vinagori, 519 m

Sredi vasi je spomenik, ki obeležuje prehod Štirinajste čez Sotlo v noči s 6. na 7. februar 1944. Divizija (sestavljale so jo Tomšičeva, Šercerjeva in Bračičeva brigada) je Sotlo prekoračila po brvi, ki so jo nad Sedlarjevim v tajnosti pripravili hrvaški aktivisti. Tako je Štirinajsta po enome-sečnem pohodu spet stopila na slovenska tla. Nameravali so povečati številčnost narodno-osvobodilne vojske in tako okrepljeni streti bojno moč sovražnika na Štajerskem.

Kontrolni žig za VPP XIV. divizije se nahaja v tej uti v Sedlarjevem.

Ena od zanimivosti v bližini je Gruska jama.

Pol ure od kozjanskega trga ob cesti proti Bučam je tako velika jama, da bi lahko trg v njej stal. Pred davnim časom je bila tukaj lepa, cvetoča dolina in lep trg se je po njej razprostiral. Pravili so temu trgu Gruzka, kakor je tudi še dandanes jami ime. Prebivalci so bili jako bogati, vedno so imeli veselice, če je bil post ali advent, to jim je bilo vseeno. Ko so enkrat ravno na veliki petek ves dan in dolgo v noč pili, razsajali in plesali, pride neki starček in opominja na počitek. Pa ljudje so starca zasmehovali in se nadalje razveseljevali. Naenkrat pa se vsa zemlja strese in ves trg se pogrezne. Ubogi tržani pa so v hipu vsi okameneli.¹

¹ Objavljeno v *Popotniku* leta 1883.

OPIS: V Sedlarjevem bomo v vrtni hiši nasproti spomenika našli kontrolni **žig št. 1** Vezne planinske poti XIV. divizije (VPP XIV. divizije). Od tam se napotimo po asfaltu v naselje Polje ob Sotli. V pomoč so nam markacije, ki nas usmerjajo proti Pilštanju. Na tem pomembnem razpotju se nam pridružijo E-7, Marijina romarska pot, Emina romarska pot in Slomškova pot. Dokaj hitro smo v zaselku Dolnje Buče, ki leži v območju Vrenske Gorce. V njeni neposredni bližini se nahaja sotočje potokov Gruska in Buča. V tem kraju naša pot samostojno zavije levo med polja in zapusti zgornj omenjene poti. Na enem mestu gremo pod električnim vodom visoke napetosti. Nato prečkamo asfaltno cesto, ki povezuje Buče z Vrensko Gorco. Markacija na električnem drogu nas spet usmeri med polja. Čez čas še enkrat prečimo asfaltno cesto, ki prav tako pelje iz Buč v Vrensko Gorco.

Najprej gremo čez travnik med polji in vinogradi do manjšega zaselka, kjer pridemo na asfaltno cesto in se po njej spustimo do ceste Buče–Pre-

lasko. V bližini avtobusne postaje je spomenik borcem XIV. divizije. Od tod je lep razgled na Zeče pri Bučah in okolico. Prečimo glavno cesto, nato nadaljujemo po lokalni asfaltni cesti, ki pelje čez razloženo vas vse do markantnega slemena z Zmajškovo kapelo. Sledi spust do naselja Klake z razpotjem. Tu se nam z desne priključita vezni poti Rudnica–Bohor in Emina romarska pot. Vse do Pilštanja, 377 m, hodimo po asfaltni cesti in sledimo markacijam. Na fasadi domačije Zakošek najdemo kontrolni žig št. 2.

Za ogled je Gruska jama primerno urejena. Leta 1935 se je iz Hude luknje v to jamo naselil puščavnik Valentin Podstenšek, zato jo domačini imenujejo tudi Puščavnikova jama. Dolina Gruske leži v Kozjanskem parku in je ena najstarejših dokumentiranih in ovrednotenih naravnih znamenitosti. Sodi med geomorfološke in hidrološke naravne vrednote državnega pomena. Leta 1988 so jo vključili v inventar najpomembnejše naravne dediščine. Kljub zaščiti je Gruska jama dolga leta služila kot divje odlagališče odpadkov. Celotno zavarovano območje se deli na več delov, in sicer na dolino, izvir in slap Gruska ter Puščavnikovo jamo. Če imamo čas, lahko obiščemo muzej na prostem na Vinagori nad Pilštanjem.

Cerkev sv. Mihaela v Pilštajnu

MESTNA OBČINA
VELENJE

OBČINA LJUBNO

OBČINA ŠOŠTANJ

OBČINA MISLINJA

OBČINA ŠTORE

OBČINA PODČETRTEK

OBČINA ZREČE

OBČINA DOBRNA

OBČINA SLOVENSKE KONJICE

OBČINA VITANJE

OBČINA KOZJE

OBČINA ŠENTJUR

OBČINA VOJNIK

OBČINA LAŠKO

KAJUH
100 LET

100. obletnica rojstva pesnika
prihodnosti in človekoljuba
Karla Destovnika-Kajuha
(1922–1944)

MUZEJ NOVEJŠE
ZGODOVINE SLOVENIJE